

Ajatuksia pelitarinoiden äärellä

5.10.2018

Tarinat sosiaalityössä

- tutkimusmetodin kautta ajattelutapaan ja omaan oivallukseen tutkimuks ja käytännön toisiaan ruokkivasta kehästä
- tapa ymmärtää ihminen tarinoiden kertojana ja eläjänä – tapa olla olemassa
- tutkimuksessa fokusoidaan esim. siihen, miten ihminen merkityksellistää elämäntapahtumiaan ja kokemuksiaan kertoessaan elämästään tai minkälaista tarinaa hän kertoo itsestään → identiteettikertomus
- samaan voi kiinnittää huomiota myös sosiaalityössä
- tärkeä ymmärtää, että kukin kerrottu kertomus on ainutkertainen, johon kerrontatilanne vaikuttaa
- sosiaalityössä tavoitteena *tarkastella yhdessä* asiakkaan kanssa hänen tarinaansa ja yhdessä *löytää ymmärrystä* sille, miksi hän kertoo elämästä: tässä tietyssä hetkessä juuri tällä tavalla sekä yhdessä *rakentamalla toisenlaista ymmärrystä ja tulkintaa* ja niiden avulla toivoa tulevaisuute
- esim. *sosiaalisten suhteiden, kulttuuristen ja yhteiskunnallisten tekijöiden* etsiminen ja ymmärtäminen kertomuksesta voi edistää toisenlaista ymmärrystä

Ajatuksia pelitarinatyöskentelystä 1

- Pelitarinan kerronnassa *asiakkaan ja työntekijän roolit vaihtuvat*: voi myös ajatella, että työntekijä ja asiakas asettuvat tasaveroiseen dialogiseen suhteeseen yhteisen kiinnostuksen kohteen äärelle – tutkimaan asiakkaan pelitarinaa, joka on yhteinen tutkimusmatka ja jossa asiakas usein asiantuntija kuten on myös omassa elämäntarinassaan aina
- *Identiteettikertomus*: asiakas kertoo omaehtoisesti juuri sellaisen tarinan, minkä hän siinä ajassa, paikassa ja sosiaalityöntekijälle haluaa kertoa. Siihen minkälainen kertomus syntyy, vaikuttavat myös sosiaalityöntekijän kysymykset, jotka ohjaavat kerrontaa. Kertomalla tarinaansa asiakas rakentaa itselleen tietynlaisen (tilanteeseen kiinnittyvän) identiteetin.

Ajatuksia pelitarinatyöskentelystä 2

- *Ratkaisukeskeisyys ja voimavarojen etsiminen:* Merkityksellistä on, että työntekijä voi myös kiinnittää huomiota sellaisiin reaalimaailman elementteihin ja kokemuksiin, jotka ovat olleet kipeitä, vaikeita tai jopa traumaattisia. Olennaista silloin on, että nostamalla esiin voimavaroja ja onnistumisia, voidaan yhdessä asiakkaan kanssa rakentaa uudenlaista voimaannuttavaa identiteettiä.
- Tähän liittyy kertomuksen ymmärtäminen, tulkinta ja uudelleentulkinta, joka siis parhaimmillaan johtaa valaistumiseen ja voimaantumiseen ehkä jopa emansipaatioon – yksilöön palautuvien selitysmallien purkamisen avulla, myös kulttuuriset ja yhteiskunnalliset tulkinnat tärkeitä
- *Luottamus:* Kun asiakas kokee tulleensa kuulluksi edistää myös luottamusta
- *Kerronan helpottaminen ja muistojen stimulointi:*
kertomusta voi kertoa monella tavoin – elämänjana pelien avulla, mutta myös esim. valokuvat, kävely, kuvan tekeminen yms.
- Asiakkaalle *avun turvaaminen*, kun kipeät kokemukset läsnä

